

Lähteülesanne

Riigimetsa Majandamise Keskuse 2026-2030 aasta arvestuslangi modelleerimise metoodika välja töötamine ja rakendamine 2026-2030 arvestuslangi ökoloogiliste mõjude hindamiseks

Eesmärk

Arendada välja ja testida raiete maastikus modelleerimise metoodika, mis võimaldab analüüsida RMK 5 aasta arvestuslangi alternatiivide mõju maastiku ökoloogilist seisundit kirjeldavatele parameetritele.

Töö sisu

- 1) Arendada välja metoodika, mille alusel on võimalik simuleerida ja optimeerida arvestuslangi võimalikke paigutusi RMK hallataval metsamaal.
- 2) Erinevate maastikuliste parameetrite, sh ökoloogiliste indikaatorite ja metoodika välja töötamine, mis arvestab puistu koosseisu, struktuuri, struktuurielementide ja elupaikade jaotusega maastikus.
- 3) Raiete modelleerimine ja paigutamine peab olema lähedane reaalsele rakendusele ning võtma arvesse RMK-s rakendatavaid piiranguid uuendusraiale. Võimalusel simuleerida ka uusi lisanduvaid piiranguid, leevendusmeetmeid ja metsakasvatustlikke tegevusi.
- 4) Ruumiline simulatsioon peab arvestama ökoloogilist seisundit planeeritavate raiealade naabruses, eelkõige erinevate maakasutusviisidega maaüksustes ja erineva omandiõigusega puistutes (nt erametsad).
- 5) Erineva suurusega arvestuslangi võimaliku paigutusega seotud ökoloogilise seisundi hinnangud peavad olema arvutatavad erinevatele ruumilistele skaaladele (a) halduslikus skaalas nt RMK varumispiirkond kuni Eesti üldiselt, ning (b) erinevatele ökoloogiliste rühmade vajadustele vastavalt.
- 6) Simulatsiooni tulemuste analüüs peab sisaldama detailset analüütilist protokollit ehk analüüsi metoodikat.
- 7) Modelleerimine peab võimaldama hinnata väljunditena defineeritud maastikuparameetrite muutuse tõenäosust järgmise 5 aasta jooksul ja samuti muutust järgmise 10 aasta jooksul, kui sama arvestuslank kehtiks ka 10 aasta jooksul ning ei lisanduks muid metsakasutust piiravaid tegureid.
- 8) Mudeli väljundid tuleb defineerida metoodika koostamisel.
- 9) Modelleerimiseks kasutatava mudeli kood või kaardirakendus peab olema peale töö lõpetamist avalikult kättesaadav kasutajasõbraliku juhendiga. Projekti töökorraldus peab võimaldama RMK osalemist viisil, et tekib võimekus iseseisvalt täpsustada mudeli sisendeid ja parameetreid ning analüüsida väljundeid.

RMK roll projektis

- 1) Projekti täitja moodustab töögrupi, kuhu kuuluvad ka RMK töötajad, kes tagavad RMK poolt vajaliku info ja andmete edastamise ning panustavad sisuliselt projektiga seotud sisuliste küsimuste aruteludesse.
- 2) Modelleerimiseks vajalike andmete kättesaadavuse tagamine.
- 3) RMK annab omapoolse sisendina modelleerimise aluseks olevad arvestuslangi alternatiivid RMK varumispiirkondade ja puuliikide lõikes.
- 4) RMK töötajate osalemise tagamine töögrupis, et raiete planeerimisel kasutatavad praktikad oleksid võimalikult realistlikult kirjeldatud ja mudeli väljundid koostöös kokku lepitud.

Projekti kestus ja etapid

Projekti kestus on 1. märts 2025 - 1. november 2025 ning see koosneb kahest etapist:

- 1) 1. märts 2025 - 1. mai 2025: mudeli meetodika, sisendite ja väljundite täpsustamine ning kokkuleppimine projekti täitja ja tellija koostöös.

Esimese etapi lõpus esitatakse meetodikat ja väljundeid kirjeldav vahearuanne, mida tutvustatakse seminaril RMK-s.

- 2) 1. mai 2025 - 1. november 2025: modelleerimine, tulemuste analüüs ja tulemuste esitamine.

Tulemusi peab tutvustama vähemalt kahel seminaril. Esimene seminar on suunatud RMK moodustatavale teadlaste ekspertgrupile, kes koostab soovitud RMK arvestuslangile lähtuvalt eeldatavatest ökoloogilistest mõjudest ja teine seminar on laiemale avalikkusele.

Töörühma esmane ülesanne on projekti 1. etapis läbi arutada mudeli väljundid (sh erinevaid aspekte kirjeldavad mõõdikud), täpsustada RMK poolt antavad sisendid ehk raiete planeerimise reeglid ja arutada läbi, millise viimistletusega on vajalik saada väljundid, et teha nende põhjal arvestuslanki suunavaid otsuseid. Töögrupp võib teha omapoolseid ettepanekuid täiendavate väljundeid puudutavate aspektide lisamiseks. Projekti 2. etapis on töörühma ülesanne jälgida, kas väljundid võimaldavad projekti tulemuste põhjal ekspertidel edaspidi anda suuniseid arvestuslangi kujundamiseks.

18.12.2024

Lisainfo: teadus@rmk.ee